

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет іноземних мов
Кафедра французької філології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПОСЛІДОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ**

Освітня програма «Французька мова і література»
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно), перша – французька

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності та результати навчання
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи послідовного перекладу
Викладач (-і)	Ковбанюк Мар'яна Іванівна
Контактний телефон викладача	096-18-57-810
Е-mail викладача	mariana.kovbaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна форма навчання
Обсяг дисципліни	90 год / 3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	щочетверга, о 16 год, ауд. 805
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Основи послідовного перекладу» викладається на третьому році навчання для студентів 1-го (бакалаврського) рівня спеціальності 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька. Програма курсу передбачає ознайомлення з теоретичними та лінгводидактичними засадами послідовного перекладу, розвиток перекладацької компетенції, формування достатнього рівня знань, умінь та навичок послідовного перекладу. Організаційні форми навчання представлено практичними заняттями та самостійною роботою студентів, які спрямовані на необхідність адекватної та швидкої передачі інформації іншомовній аудиторії. Тематика дисципліни ґрунтується на реаліях міжкультурної комунікації, охоплює застосування сучасних засобів та методів послідовного перекладу. Практичні заняття передбачають здійснення перекладацької діяльності в умовах особливих та підвищених вимог до рівня професійності перекладача. Курс базується на використанні автентичних аудіо та відеоматеріалів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: формування у студентів фахової перекладацької та професійно-орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції, підґрунтям яких є сформовані протягом попередніх років навчання україномовна та іншомовна (французька як перша іноземна мова) комунікативні компетенції; впровадити застосування різних комунікаційних моделей послідовного перекладу відповідно до принципів та методології перекладу; сприяти розумінню важливості адекватності передачі, адаптації та локалізації інформації згідно з ментальними, соціокультурними та правовими нормами цільової аудиторії; покращити якість перекладу матеріалів з урахуванням лексичних, граматичних, синтаксичних, прагматичних, жанрово-стилістичних та ін. особливостей.</p> <p>Цілі. Формування у студентів початкової теоретичної бази основ послідовного перекладу, загальних уявлень про особливості застосування теоретичних знань у практиці послідовного перекладу; розвиток творчого мислення, практичних умінь та навичок перекладу при виконанні практичних завдань у спеціальних навчальних ситуаціях, які вимагають професійної компетенції перекладача; ознайомлення з відомими зразками мовленнєвої поведінки під час послідовного перекладу; навчити долати психологічні та екстралінгвістичні проблеми й труднощі, пов'язані з практикою послідовного перекладу.</p>	
4. Компетентності та результати навчання	
<p>Загальні компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі послідовного перекладу; 2) здатність бути критичним, самокритичним і відповідальним за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних контекстах; 3) уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність працювати в команді та автономно; 4) здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; <p>Фахові компетентності:</p>	

- 1) здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- 2) здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації перекладу текстів французькою та українською мовами;
- 3) володіння системою сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовної картини світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв французької та української мов;
- 4) знання способів та стратегій, які досягаються оптимальною реалізацією інтенцій мовця щодо досягнення ним конкретної мети послідовного перекладу.

Результати навчання:

- 1) ефективно використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення складних задач і проблем послідовного перекладу;
- 2) планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження з перекладу; застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях;
- 3) вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- 4) аналізувати й порівнювати способи прагматичної адаптації тексту-оригіналу (першоджерела) в іншомовному локальному середовищі;
- 5) легко й швидко орієнтуватися у використанні видів та типів послідовного перекладу в умовах нестандартних мовних структур, жанрово-стилістичних особливостей, безеквівалентної лексики та ін. для розв'язання професійних завдань;
- 6) сприймати на слух вербальні повідомлення різного обсягу; трансформувати візуальні символи міжкультурного значення у вербальні, використовуючи мову оригіналу і перекладу;
- 7) послуговуватися соціальними та морально-етичними нормами, основними лексико-граматичними особливостями стилю мовлення та засобами їх відтворення у перекладі; чітко передавати основні ідеї та важливі деталі вихідного повідомлення; розподіляти та об'єднувати висловлювання при перекладі; застосовувати перекладацькі трансформації при перекладі мовних кліше, стійких зворотів, оцінної лексики, порівнянь, власних назв, фразеологічних одиниць та ін.;
- 8) опанувати особливості швидкого темпу послідовного перекладу, звертаючи увагу на дикцію перекладача; користуватися автоматичними словниками, інтернет-ресурсами, комп'ютерними перекладацькими програмами та редагувати перекладені тексти.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / Вибірковий
V	035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька	III	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	------------------	----------------	---------------------

Тема 1. Переклад як вид міжмовної комунікації. Типи усного повідомлення. Кодекс етики перекладача. Міжнародні організації та асоціації перекладачів	Практичні заняття 1, 2;	Див. пункт 8 «Рекомендована література»	4 год	10 балів	Практичні заняття; 2-й та 3-й тиждень семестру
	Самостійна робота		7 год	5 балів	2-й та 3-й тиждень семестру
Тема 2. Поняття та типи контексту повідомлення. Усний послідовний переклад: текст, контекст, дискурс. Тематично-рематичне членування усного повідомлення	Практичні заняття 3, 4;	Див. пункт 8 «Рекомендована література»	4 год	10 балів	Практичні заняття, 4-й та 5-й тиждень семестру
	Самостійна робота		7 год	5 балів	4-й та 5-й тиждень семестру
Тема 3. Типові моделі-зразки застосування послідовного перекладу. Семантичні аспекти усного послідовного перекладу. Семантична надмірність	Практичні заняття 5, 6;	Див. пункт 8 «Рекомендована література»	4 год	10 балів	Практичні заняття, 6-й та 7-й тиждень семестру
	Самостійна робота		8 год	5 балів	6-й та 7-й тиждень семестру
Тема 4. Методи відтворення семантики усного повідомлення. Роль адекватного відтворення змісту першоджерела.	Практичні заняття 7, 8;	Див. пункт 8 «Рекомендована література»	4 год	10 балів	Практичні заняття, 8-й та 9-й тиждень семестру
	Самостійна робота		8 год	5 балів	8-й та 9-й тиждень семестру

Тема 5. Лексико-граматичні аспекти усного перекладу. Особливості-лексико-граматичних трансформацій. Переклад ключових слів, галузевих термінів, власних назв, безеквівалентів, прислів'їв, фраз-кліше, фразеологічних одиниць та ін.	Практичне заняття 9, 10, 11	Див. пункт 8 «Рекомендована література»	2 год	10 балів	Практичні заняття, 10-й та 11-й тиждень семестру
	Самостійна робота	10 год	5 балів	10-й та 11-й тиждень семестру	
Тема 6. Типи лакун (пропусків) у франкомовному дискурсі. Участь перекладача у заповненні лакун усного дискурсу. Фонологічні, лексико-семантичні та граматичні лакуни	Практичні заняття 12	Див. пункт 8 «Рекомендована література»	6 год	10 балів	Практичне заняття, 12-й тиждень семестру
	Самостійна робота	8 год	5 балів	12-й тиждень семестру	
Тема 7. Закріплення лексичних та перекладацьких шаблонів. Сприйняття на слух, тренування пам'яті. Робота з незнайомим текстом – виокремлення термінів, вичленовування необхідної інформації, усне викладення	Практичні заняття 13, 14	Див. пункт 8 «Рекомендована література»	4 год	10 балів	Практичні заняття, 13-й та 14-й тиждень семестру
	Самостійна робота	6 год	5 балів	13-й та 14-й тиждень семестру	

Тема 8. Методика застосування та основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС) в усному послідовному перекладі. Спеціальні символи, аббревіатури, акроніми та скорочення. Тренування скоропису.	Практичне заняття 15	Див. пункт 8 «Рекомендована література»	2 год	10 балів	Практичне заняття, 15-й тиждень семестру
	Самостійна робота		6 год	5 балів	15-й тиждень семестру

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>«5» – творчо-інноваційний характер виконання роботи; «4» – робота демонструє глибоке знання тематики та проблематики матеріалу, що вивчається; «3-2» – робота демонструє репродуктивне знання тематики та проблематики матеріалу, що вивчається; «0» – робота демонструє відсутність репродуктивного знання тематики та проблематики матеріалу, що вивчається.</p> <p style="text-align: right;"><i>Таблиця 1</i></p> <p style="text-align: center;">Сума балів за всі види навчальної діяльності</p>				
	Контроль	Аудиторна робота	Самостійна робота	Підсумк. контроль (залік)	Всього
	Ваговий коефіцієнт	10	5	5	
	Максимальна к-ть балів	50	25	25	100
		„5” – 50 „4” – 40 „3” – 30 „2” – 20	„5” – 25 „4” – 20 „3” – 15 „2” – 10	„5” – 25 „4” – 20 „3” – 15 „2” – 10	
Практичне заняття (аудиторна робота)	<p>Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів. Ваговий коефіцієнт 10. Максимальна кількість балів 50.</p> <p>Поточний облік успішності студентів на основі п’ятибальної шкали оцінок відповідає: 5 балів студент отримує за вичерпну відповідь з теоретичного (практичного) питання, яке розглядається, за умови її оформлення відповідно до норм французького мовлення. 4 бали – за повну відповідь, проте з однією-двома змістовими неточностями, незначною кількістю мовних помилок.</p>				

	<p>3 бали – за неповну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей і незначну кількість мовних помилок.</p> <p>2 бали – за часткову, з грубими змістовими недоліками відповідь, або за її невідповідність питанню чи відсутність взагалі; відповідь, що містить значну кількість помилок, які порушують акт комунікації, унеможливають розуміння зміст висловленого.</p>																												
Самостійна робота	Критерії оцінювання самостійної роботи студентів. Ваговий коефіцієнт 5. Максимальна кількість балів 25.																												
Залік (підсумковий контроль)	<p>Підсумкова контрольна робота – тестові завдання, які охоплюють матеріал дисципліни.</p> <p>Тест складається з 25 завдань формату «множинний вибір», виконання яких демонструє рівень прогнозованих результатів та сформованості у студентів компетентностей з дисципліни. Правильний варіант відповіді оцінюється в 1 бал. Виправлення не допускаються. Нерозбірливо написана, невірна відповідь, її відсутність – 0 балів.</p> <p>Критерії оцінювання підсумкової роботи студентів. Ваговий коефіцієнт 5. Максимальна кількість балів 25.</p>																												
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню.</p> <p>Мінімальна кількість балів становить не менше 50 балів за аудиторну та самостійну роботу.</p>																												
Загальна оцінка курсу (оцінка ECTS та оцінка за національною шкалою)	<p>Максимальна оцінка, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів і містить суму балів за виконання аудиторної, самостійної роботи та підсумкового контролю.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%;">90 – 100</td> <td style="width: 10%;">A</td> <td style="width: 10%;">зараховано</td> <td style="width: 65%;"></td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> <td>зараховано</td> <td></td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> <td>зараховано</td> <td></td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> <td>зараховано</td> <td></td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> <td>зараховано</td> <td></td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>Fx</td> <td>не зараховано</td> <td>з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0-25</td> <td>F</td> <td>не зараховано</td> <td>з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </table> <p>Оцінка «зараховано»</p> <ul style="list-style-type: none"> • кількість балів 90-100 (A); Студент виявив глибокі знання та розуміння матеріалу, дав логічну відповідь на всі завдання; • кількість балів 80-89 (B); Студент дуже добре володіє матеріалом і дав правильні відповіді на 80% завдань; • кількість балів 70-79 (C); Студент добре володіє матеріалом і дав правильні відповіді на 70% завдань; • кількість балів 60-69 (D); Студент виявляє достатньо добрі знання матеріалу і дав правильні відповіді на 60% завдань; • кількість балів 50-59 (E); Студент задовільно володіє матеріалом і дав правильні відповіді на 50% завдань. <p>Оцінка «не зараховано»</p> <ul style="list-style-type: none"> • кількість балів 49 і менше (F, Fx); Студент виявляє недостатнє розуміння матеріалу та дав неправильні відповіді на більш як 50% завдань. 	90 – 100	A	зараховано		80 – 89	B	зараховано		70 – 79	C	зараховано		60 – 69	D	зараховано		50 – 59	E	зараховано		26 – 49	Fx	не зараховано	з можливістю повторного складання	0-25	F	не зараховано	з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
90 – 100	A	зараховано																											
80 – 89	B	зараховано																											
70 – 79	C	зараховано																											
60 – 69	D	зараховано																											
50 – 59	E	зараховано																											
26 – 49	Fx	не зараховано	з можливістю повторного складання																										
0-25	F	не зараховано	з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										

(Див.: пункт „9.3. Види контролю” «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних 12 документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ „Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”»: URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiuosvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsiiuosvitnoho-protsesu-v-DVNZ-«Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeniVasylia-Stefanyka».pdf>).

7. Політика курсу

- Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної на то причини.
- У випадку пропуску 3 чи більше практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або його/її підсумкова оцінка буде знижена;
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю;
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення питань на практичних заняттях;
- Студент на свій вибір має підготувати один виступ/проект/презентацію з матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення;
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів (URL: <https://pnu.edu.ua/%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83/>).
- Якщо студент має скарги щодо оцінювання, якості надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО (URL: https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/02/code_of_honor.doc).

8. Рекомендована література

Базова:

1. Будас Ю. О. Les français des affaires. Ділова французька мова. Вінниця, 2017. 123 с.
2. Кириленко К.І., Сухаревська В.І. Теорія і практика перекладу (французька мова). Вінниця, 2003. 148 с.
3. Колечко О. Д., Крилова В. Г. Ділова французька мова. Київ, 1999. 359 с.
4. Максименко О. В. Усний переклад: теорія, вправи, тексти (французька мова). Вінниця, 2008. 168 с.
5. Рабош Г. М. Теорія і практика перекладу: французька мова. Київ, 2018. 248 с.
6. Чередниченко О. І. Теоретичні основи удосконалення практики перекладу і двомовної лексикології. Київ, 1987.
7. Чередниченко О. І., Коваль Я. Г. Теорія та практика перекладу. Французька мова. Київ, 1995. 320 с.

Допоміжна:

1. Нямцу А. Є. Основи перекладознавства. Чернівці, 2008. 312 с.
2. Пономаренко О. Д. Сучасна українська мова. Київ, 2001.
3. Терехова С. І. Основи перекладознавства. Київ, 2014. 248 с.
4. Soignet M. Le français juridique. Droit. Administration. Affaires. Paris, 2005. 128 p.

Інтернет ресурси:

1. <https://www.wikipedia.org/>
2. <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais>

3. <https://www.larousse.fr/encyclopedie/>

Викладач кандидат філологічних наук, доцент М. І. Ковбанюк